

Сборник съдебна практика

Съединени дела C-325/18 PPU и C-375/18 PPU

Hampshire County Council
срещу
С.Е.
и
N.E.

(Преюдициални запитвания, отправени от Court of Appeal (Ирландия))

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Международно отвличане на деца — Регламент (ЕО) № 2201/2003 — Член 11 — Искане за връщане — Хагска конвенция от 25 октомври 1980 г. — Молба за декларация за изпълняемост — Жалба — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Право на ефективни правни средства за защита — Срок за подаване на жалба — Определение за екзекватура — Изпълнение преди връчването му“

Резюме — Решение на Съда (първи състав) от 19 септември 2018 г.

1. *Преюдициални въпроси — Спешно преюдициално производство — Условия — Отделяне и отдалечаване на малко дете от майка му — Действия, предприети от публичен орган с оглед на осиновяването на детето*

(член 107 от Процедурния правилник на Съда; Регламент № 2201/2003 на Съвета)

2. *Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент № 2201/2003 — Признаване и изпълнение — Приложно поле — Акт на съд на държава членка, с който се разпорежда връщането на детето и който е постановен, без да е подадена молба на основание Хагската конвенция от 1980 г. — Изпълнение на този съдебен акт съгласно общите разпоредби на глава III от Регламента — Допустимост*

(съображение 17 и глава III от Регламент № 2201/2003 на Съвета)

3. *Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент № 2201/2003 — Приложно поле — Понятие за граждански дела — Самостоятелно тълкуване*

(член 1, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 на Съвета)

4. *Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент № 2201/2003 — Приложно поле — Понятие за родителска отговорност — Учредяване на настойничество над детето — Включване*

(член 1, параграф 1, буква б) и параграф 2 и член 2, параграф 7 от Регламент № 2201/2003 на Съвета)

5. *Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент № 2201/2003 — Признаване и изпълнение — Съдебен акт, с който се разпорежда учредяването на настойничество и връщането на детето и който е обявен за изпълняем в замолената държава членка — Изпълнение на този съдебен акт, преди декларацията за изпълняемостта му да е връчена на родителите — Недопустимост — Продължаване на срока за обжалване на декларацията за изпълняемост — Изключване*

(член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз; член 33, параграфи 1 и 5 от Регламент № 2201/2003 на Съвета)

6. *Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент № 2201/2003 — Временни и охранителни мерки — Мерки, приети от съда, компетентен да се произнесе по съществуването на делото — Временна забрана, която е насочена към публичен орган на друга държава членка и го възпрепятства да заведе или да продължи да води дело за осиновяване — Допустимост*

(Регламент № 2201/2003 на Съвета)

1. Вж. текста на решението.

(вж. т. 42—44)

2. Общите разпоредби на глава III от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, трябва да се тълкуват в смисъл, че когато се твърди, че деца са били отведени неправомерно, постановеният в държавата членка по обичайното местопребиваване на децата съдебен акт, с който се разпорежда връщането им и който е следствие от решение относно родителската отговорност, може да бъде обявен за изпълняем в приемащата държава членка в съответствие с тези общи разпоредби.

Следва да се отбележи, че в съображение 17 от Регламент № 2201/2003 се подчертава допълващият характер на този регламент, като се посочва, че той допълва разпоредбите на Хагската конвенция от 1980 г., която все пак продължава да се прилага. Връзката между двата разглеждани акта е изяснена в член 11, параграф 1 от Регламент № 2201/2003, съгласно който съдилищата в дадена държава членка трябва да прилагат параграфи 2—8 от този член за процедурата по връщане на деца, предвидена в Хагската конвенция от 1980 г. Следва да се констатира, че тези разпоредби не изискват в потенциален случай на международно отвлечане на дете съответното лице, организация или орган да се основава на Хагската конвенция от 1980 г., за да поиска незабавното връщане на детето в държавата на обичайното му местопребиваване. Следователно носителят на родителската отговорност може да поиска в съответствие с разпоредбите на глава III от Регламент № 2201/2003 да бъде признато и

изпълнено решение относно упражняването на родителските права и връщането на детето, постановено от компетентния съд съгласно глава II, раздел 2 от Регламент № 2201/2003, макар и да не е подал молба за връщане на основание на Хагската конвенция от 1980 г.

(вж. т. 48, 50, 51, 53 и 62; т. 1 от диспозитива)

3. Вж. текста на решението.

(вж. т. 55)

4. В член 2, точка 7 от Регламент № 2201/2003 понятието „родителска отговорност“ е дефинирано широко в смисъл, че обхваща всички права и задължения, отнасящи се до личността или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на съдебно решение, на закона или на действащо споразумение (решения от 27 ноември 2007 г., С, С-435/06, EU:C:2007:714, т. 49 и от 26 април 2012 г., Health Service Executive, С-92/12 PPU, EU:C:2012:255, т. 59).

Следва да се констатира, че упражняването от съд на правомощието за учредяване на настойничество е свързано с упражняването на права, свързани с благосъстоянието и възпитанието на децата, които обикновено се упражняват от родителите по смисъла на член 1, параграф 2, буква а) от Регламент № 2201/2003, и дори с аспекти, свързани с настойничеството и попечителството по смисъла на член 1, параграф 2, буква б) от този регламент. Както отбелязва запитващата юрисдикция, прехвърлянето на правото на упражняване на родителски права на административен орган също попада в приложното поле на посочения регламент.

(вж. т. 57 и 58)

5. Член 33, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че в случай като разглеждания в главните производства не допуска постановен в държава членка съдебен акт, с който се разпорежда учредяването на настойничество и връщането на децата и който е обявен за изпълняем в замолената държава членка, да бъде изпълнен, преди декларацията за изпълняемостта му да е връчена на родителите. Член 33, параграф 5 от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че сезираният съд не може да удължи предвидения в тази разпоредба срок за обжалване.

В това отношение следва да се припомни, че ролята на изискването за връщане на решението за екзекватура е, от една страна, да се гарантира защитата на правата на страната, срещу която се иска изпълнение на даден съдебен акт, и от друга, с оглед на доказването, да се позволи точно да бъде изчислен строгият и императивен срок за обжалване по член 33 от Регламент № 2201/2003 (вж. по аналогия решение от 16 февруари 2006 г., Verdoliva, С-3/05, EU:C:2006:113, т. 34).

Изискването за връщане, както и същевременното предоставяне на информация за жалбата позволяват да се гарантира правото на ефективна съдебна защита на страната, срещу която се иска изпълнение. Следователно, за да се приеме, че съответната страна е можела да обжалва решението за екзекватура по смисъла на член 33 от Регламент № 2201/2003, тя трябва да се е запознала със съдържанието на решението, което предполага то да ѝ е било връчено (вж. по аналогия решение от 14 декември 2006 г., ASML, С-283/05, EU:C:2006:787, т. 40).

(вж. т. 69, 70 и 82; т. 2 от диспозитива)

6. Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че в случай като разглеждания в главните производства допуска съд на държава членка да налага защитни мерки под формата на временна забрана, която е насочена към публичен орган на друга държава членка и го възпрепятства да заведе или да продължи да води пред съдилищата на другата държава членка дело за осиновяване на деца, пребиваващи в последната.

Освен това съгласно самия текст на член 1, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003 решението за осиновяване и мерките, които го подготвят, не попадат в приложното поле на Регламента.

(вж. т. 93 и 94; т. 3 от диспозитива)